

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Звіт
про роботу екзаменаційної комісії
з проведення атестації здобувачів ступеня бакалавра
за освітньою програмою
01 Освіта/Педагогіка
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
на денній формі навчання

Голова ЕК – **Рудь Ольга Миколаївна**,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови і літератури
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

Суми – 2026

1. Склад ЕК та організація її роботи

Для проведення іспитів відповідно до Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої в СумДПУ імені А. С. Макаренка, Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка, Порядку організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій в СумДПУ імені А. С. Макаренка, згідно з графіком навчального процесу університету на 2025-2026 навчальний рік і відповідно до навчального плану підготовки фахівців спеціальності *01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)* освітньо-професійної програми *Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)* з метою перевірки якості підготовки фахівців, присудження їм відповідного ступеня вищої освіти, присвоєння відповідної кваліфікації був затверджений склад ЕК – наказ ректора університету № 460 від 17.10.2025 р. «Про затвердження складу Екзаменаційних комісій для проведення підсумкової атестації випускників денної та заочної форм навчання ОР “Бакалавр” у 2025 році»:

Голова комісії – Рудь Ольга Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури.

Секретар ЕК – Прокопенко М. С., лаборант кафедри української мови і літератури.

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти відбувалася як:

- 1) комплексний кваліфікаційний екзамен з української мови і української літератури та методики їх навчання;
- 2) комплексний кваліфікаційний екзамен з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін.

Члени комісії на комплексному кваліфікаційному екзамені з української мови і української літератури та методики їх навчання:

1. Герман В.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури;
2. Баєва А. В., учитель української мови і літератури Комунальний заклад Сумської міської ради Сумський ліцей №33.

Члени комісії на комплексному кваліфікаційному екзамені з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін:

1. Шевцова Н. О., старший викладач кафедри теорії та практики романро-германських мов;
2. Пушно С. В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології;
3. Проценко І. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки.

Мета Комплексного кваліфікаційного екзамену з української мови і

української літератури та методики їх навчання та Комплексного кваліфікаційного екзамєну з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін – контроль та оцінка рівня знань, отриманих студентами упродовж здобуття освіти за ОР Бакалавр, розуміння основних завдань означених дисциплін, що передбачає можливість їх практичного використання.

Члени ЕК у своїй роботі керувалися Положенням про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої в СумДПУ імені А. С. Макаренка (2021). Атестація здобувачів вищої освіти – бакалаврів – здійснювалася відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», стандартів вищої освіти, інших нормативних актів України з питань освіти. Атестація здійснювалася відкрито і публічно, після завершення теоретичного та практичного навчання за відповідною освітньою програмою та завершилася присвоєнням здобувачам кваліфікації *Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури. Вчитель англійської мови* та видачею диплома встановленого зразка. Голова забезпечив роботу ЕК відповідно до затвердженого 01.05.2026 р. розкладу проведення підсумкової атестації у 2025-2026 н. р. денної форми навчання факультету іноземної та слов'янської філології.

Голова до початку іспитів ознайомила усіх членів ЕК із їх обов'язками, наголосила на основних завданнях і вимогах щодо атестації, з критеріями оцінювання якості підготовки здобувачів, розкладом роботи ЕК, особливостями організації та проведення екзаменів. Голова ЕК контролювала роботу секретаря ЕК щодо підготовки необхідних документів для роботи комісії та оформлення протоколів. При складанні комплексних кваліфікаційних екзаменів до екзаменаційної комісії подавалися такі матеріали: програма комплексного кваліфікаційного екзамєну з української мови, української літератури та методики їх навчання, програма комплексного кваліфікаційного екзамєну з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін; критерії оцінювання письмових відповідей здобувачів; комплект екзаменаційних білетів. Ці матеріали вчасно були завантажені на платформу Moodle, що забезпечило ефективну підготовку здобувачів до іспиту. У відкритому режимі був представлений здобувачам білет № 1 (зразок). Результати комплексних кваліфікаційних екзаменів оголошувалися головою екзаменаційної комісії разом із членами комісії у день складання іспиту (на платформі Zoom).

Підготовча робота до написання ККЕ

Із метою організованого й чіткого проведення письмових ККЕ та успішної роботи екзаменаційної комісії членами ЕК була проведена належна підготовча робота: перевірена необхідна документація студентів-випускників, підготовлена екзаменаційна документація. Голова та члени ЕК на платформі

Zoom провели консультації 19 травня 2026 р. Викладачі ознайомили студентів з чинними положеннями та правилами проведення підсумкової атестації, з'ясували такі організаційні питання, як час, місце, особливості проведення в умовах воєнного часу тощо. Під час проведення передекзаменаційної консультації здійснювалася попередня перевірка технічних параметрів налаштування зв'язку зі здобувачами вищої освіти та усунення виявлених проблем. Навчальний відділ надавав необхідну інформацію та допомогу. Документація до екзаменів була своєчасно підготовлена й представлена до початку роботи комісії.

ЕК у своїй роботі керувалася:

- наказом № 266/ст від 09.06.2026 року «Про допуск до підсумкової атестації здобувачів вищої освіти факультету іноземної та слов'янської філології освітнього ступеня Бакалавр денної форми здобуття освіти», згідно з яким 10 студентів було допущено до підсумкової атестації.

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти у формі ККЕ з використанням дистанційних технологій навчання здійснювалася в синхронному режимі (на платформі Zoom) з дотриманням вимог щодо надійної ідентифікації всіх учасників підсумкової атестації із здійсненням цифрової фіксації (відеозапис) процесу атестації. Студентам було запропоновано скласти іспити в аудиторії, щоб убезпечитися від непередбачених технічних проблем. У день проведення ККЕ після встановлення відеозв'язку з членами екзаменаційної комісії та здобувачами вищої освіти голова ЕК проінформувала про процедуру дистанційного контролю.

На екзамени винесені тестові запитання, творчо-пошукові завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань. Була приділена відповідна увага належній якості виконання письмових завдань, щоб вони вимагали демонстрації студентами творчих навичок та передбачених програмою дисциплін результатів навчання і не могли бути виконані шляхом копіювання відповідей із інших джерел.

Завдання і тести були складені у відповідності до чинних навчальних програм, затверджені на засіданнях кафедр і підписані завідувачами кафедр та екзаменаторами. Уся необхідна документація була своєчасно перевірена головою ЕК. На письмових іспитах панувала ділова, спокійна атмосфера, об'єктивне й доброзичливе ставлення екзаменаторів до студентів. Члени комісії, голова ЕК відповідально поставилися до своїх обов'язків і продемонстрували належний професіоналізм та об'єктивність оцінювання знань випускників.

Порядок проведення підсумкової атестації містив:

- визначення форми та порядку проведення ККЕ;
- інформацію про загальний зміст і структуру завдань, що виносяться на екзамени і які відображені у Програмах комплексних кваліфікаційних

екзаменів та доведені до відома студентів під час консультації, розміщені на сайті кафедри, факультету та електронному ресурсі «Дистанційне навчання»;

- критерії оцінювання відповідей здобувачів вищої освіти, що розміщені на електронному ресурсі «Дистанційне навчання»;
- попередню перевірку присутності екзаменаторів та студентів на початку екзамену;
- інформацію про процедуру підсумкової атестації;
- процедуру ідентифікації здобувачів вищої освіти;
- процедуру вибору студентами номера білета.

Написання й належне оформлення відповідей відбувалося у спокійній, доброзичливій і діловій атмосфері (з урахуванням повідомлень про тривогу). ЕК повністю забезпечила проведення підсумкової атестації студентів необхідними матеріалами і документами. Технічне забезпечення підсумкової атестації (підготовка аудиторії 326 для роботи комісії), вчасне приєднання студентів до конференції мало належний технічний рівень. Секретар ЕК Прокопенко М. С. здійснювала документальний супровід підсумкової атестації.

2. Результати атестації здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) денної форми навчання

Комплексний кваліфікаційний екзамен з української мови і літератури та методики їх навчання

Комплексний кваліфікаційний екзамен з української мови і літератури та методики їх навчання, проведений 16.06.2026 р., відповідає меті ОПП: підготовка компетентних, висококваліфікованих конкурентоспроможних, орієнтованих на демократичні цінності фахівців, які володіють комплексними знаннями в галузях української та англійської філології, педагогіки та методики середньої освіти, здатні розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми, пов'язані з навчанням української мови і літератури, англійської мови в закладах загальної середньої освіти, та мають сформовані професійно значущі якості особистості вчителя.

Під час проведення Комплексного кваліфікаційного екзамену з української мови, української літератури та методики їх навчання (письмово) відповідь студента оцінювалася за 100-бальною шкалою. Бали розподіляли так: за правильно виконані завдання з української мови студент/студентка міг набрати **25 балів**; за правильно виконані завдання з методики навчання української мови – **25 балів**; за правильно виконані завдання з української літератури – **25 балів**; за правильно виконані завдання з методики навчання української літератури – **25 балів**.

Для перевірки набутих фахових компетентностей випускників із означених дисциплін було розроблено 25 варіантів екзаменаційних білетів.

За допомогою генератора випадкових чисел студенти обрали білети.

№	ПІБ	Номер білета
1	Бундюк Яна Анатоліївна	4
2	Ведвідь Аліса Олександрівна	14
3	Захарченко Анна Валеріївна	16
4	Кучер Євген Іванович	25
5	Марченко Єлизавета Олексіївна	12
6	Махмудова Сабіна	8
7	Савченко Катерина Русланівна	23
8	Спіцина Анна Олександрівна	21
9	Ярмак Анна Юріївна	13
10	Яценко Софія Романівна	7

Екзаменаційний білет охоплює:

1. Тест із української мови;
2. Завдання з української мови. Синтаксичний аналіз речення;
3. Тест із методики навчання української мови;
4. Завдання з методики навчання української мови;
5. Тест з української літератури;
6. Завдання з української літератури;
7. Завдання з методики навчання української літератури.

Завдання і тести для білетів були складені відповідно до чинних робочих навчальних програм, затверджених на засіданні кафедри української мови і літератури (протокол №10 від 21 квітня 2026 р.).

Наводимо зразок білета.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Освітній рівень – бакалавр

Спеціальність – 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Форма навчання – денна, заочна

Комплексний кваліфікаційний екзамен

з української мови, української літератури

і методики навчання української мови, української літератури

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Тест з української мови.

2. Завдання з української мови. Виконайте синтаксичний аналіз речення.

Твої слова – як білий вітер з дюн, зіщуплених від подиху стихій
(О. Пахльовська)

3. Тест з методики навчання української мови.

4. Завдання з методики навчання української мови.

Проаналізуйте конспект уроку для 5 класу на тему «Значення мови в житті суспільства. Українська мова – державна мова України» (Українська мова : конспекти уроків для вчителів 5 пілотн. кл. закл. загальної середньої освіти. Частина I / Т. Дятленко, М. Білясник., В. Волницька, О. Семенов. Тернопіль : Астон, 2021. 122 с.) на відповідність модельній програмі нової української школи (автори – Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна).

5. Тест з української літератури.

6. Завдання з української літератури.

З'ясуйте місце Т. Шевченка в історії української літератури. Філософська та релігійна проблематика.

7. Завдання з методики навчання української літератури.

Розробіть літературні завдання для учнів під час вивчення драматичних поем Лесі Українки. Тема уроку «Україна в драматичних поемах Лесі Українки». Урахуйте думку методистки Т. Бабійчук: «... є такі драматичні поеми, що їх сьогодні необхідно прочитати кожному. Для того щоб глибше зрозуміти менталітет московії, ставлення москвитів до українців, трагедію української нації, значна частина якої все ще надіється, що змінить звірину і нищу природу рускої душі».

Відповіді студентів оцінювали за 100-бальною шкалою.

Складник «Українська мова» включає:

1) 15 питань з 4 можливими варіантами відповідей. Питання охоплюють теоретичні основи сучасної української мови (фонетика, орфоєпія, лексикографія, словотвір, морфологія, синтаксис, культура мови, історія мови тощо), а також завдання з навчання конкретних мовних явищ та рівнів мовної системи.

За кожне тестове завдання студент/студентка може отримати 1 б., за неправильну відповідь або її відсутність – 0 балів;

2) завдання практичного характеру: синтаксичний аналіз речення, що оцінюється в 10 балів.

Складник «Методика навчання української мови»:

1) включає 9 питань із 4 можливими варіантами відповідей. Питання охоплюють теоретичні основи методики (зміст, загальні підходи, закономірності, принципи, методи, прийоми).

За кожне тестове завдання студент/студентка може отримати 1 б., за неправильну відповідь або її відсутність – 0 балів;

2) завдання практичного характеру передбачає аналіз конспекту уроку, де студент може набрати – 16 балів.

Складник «Українська література» включає:

1) 5 тестів, що оцінюються відповідно по 1 балу;

2) завдання з української літератури, що оцінюється 20 балами.

Складник «Методика навчання української літератури» передбачає творчо-пошукове завдання, що оцінюється 25 балами.

Оцінюючи відповіді студентів, керувались такими критеріями, як характер і якість самостійної підготовки, рівень усвідомлення навчального матеріалу, його розуміння, повнота, правильність і точність відповіді, уміння застосовувати набуті знання у різних ситуаціях, мовленнєве оформлення відповіді.

Відповідаючи на питання білету, здобувачі вищої освіти дотримувалися академічної доброчесності. Відповідно до Положення про академічну доброчесність університету в разі виявлення факту її порушення студентом/кою безпосередньо під час складання атестаційного іспиту екзаменаційна комісія припиняє складання здобувачем/кою вищої освіти іспиту, повідомляє про встановлення факту порушення академічної доброчесності. Екзаменаційна комісія виставляє **0** (нуль) балів.

Під час відповідей здобувачі освіти виявили предметно-методичну компетентність як здатність використовувати систему теоретичних знань і практичних умінь з української мови, української літератури та методики їх навчання в ході вирішення професійних завдань; моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами освіти; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання; розвивати критичне мислення; формувати ціннісні ставлення в умовах реалізації концепції Нова українська школа.

Студенти 242 групи продемонстрували фахові вміння пояснювати особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті; зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; аналізувати твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнювати мовні й літературні факти, явища, узагальнювати, визначати їхні подібності й відмінності, фахово оперувати українознавчими поняттями; вміння використовувати різні методи, форми і засоби навчання учнів з української мови, української літератури; вміння використовувати та вдосконалювати методики навчання конкретних тем з української мови, української літератури в закладах середньої освіти (на рівні основної школи); сприймати, аналізувати й реалізовувати інновації у професійній діяльності в умовах впровадження концепції Нова українська школа.

Кваліфікаційний іспит переконливо довів, що кафедра української мови і літератури здійснює якісну підготовку кваліфікованого конкурентоздатного фахівця, який володіє фундаментальними знаннями та практичними навичками з предметних спеціальностей українська мова і література, здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми, що характеризуються комплексністю, невизначеністю умов та пов'язані з навчанням української мови і літератури в основній школі в умовах реалізації концепції Нова українська школа на засадах загальнолюдських і національних цінностей, особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів.

Здобувачів атестовано таким чином (табл):

Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти денної форми навчання на ККЕ з української мови і літератури та методики їх навчання

Таблиця 1

№ п/п	ІПН студента	Кількість набраних балів з української мови і методики навчання української мови	Кількість набраних балів з української літератури та методики навчання української літератури	Загальна кількість балів
1.	Бундюк Яна Анатоліївна	27	33	60
2.	Ведвідь Аліса Олександрівна	34	41	75
3.	Захарченко Анна Валеріївна	47	27	74
4	Кучер Євген Іванович	47	45	92
5	Марченко Єлизавета Олексіївна	49	48	97
6	Махмудова Сабіна	27	33	60
7	Савченко Катерина Русланівна	42	48	90
8	Спіцина Анна Олександрівна	38	36	74
9	Ярмак Анна Юріївна	39	37	76
10	Яценко Софія Романівна	40	35	75

Успішність складає 100%. Якість навчання – 80%.

Іспит відбувся у визначений час і тривав три години.

Узагальнені результати ККЕ з української мови і літератури та методики їх навчання

№ з/п	Показники	Числові значення	Примітка
1.	Загальна кількість випускників, осіб; з них допущено до підсумкової атестації осіб, %	10 (100 %)	
2.	Кількість та частка (%) випускників, які: а) захистили кваліфікаційну роботу з оцінками: - «відмінно»		

	<ul style="list-style-type: none"> - «добре» - «задовільно» - «незадовільно» б) склали кваліфікаційний екзамен із оцінками: <ul style="list-style-type: none"> - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно» 	3 (30 %) 5 (50 %) 2 (20 %) -	
3.	Середній бал підсумкової атестації	Середній бал підсумкової атестації – 4.1, за національною шкалою (77.3 балів, за шкалою ЄКТС – С).	
4.	Кількість та частка (%) випускників, яких рекомендовано до аспірантури	-	
5.	Кількість та частка (%) кваліфікаційних робіт: <ul style="list-style-type: none"> - з використанням ІТ; - рекомендованих екзаменаційною комісією до впровадження; - захищених на підприємствах та в НДІ 	-	
6.	Кількість кваліфікаційних робіт, які захищені іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою)	-	

Комплексний кваліфікаційний екзамен з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін

Комплексний кваліфікаційний екзамен з англійської мови, методики її навчання та психолого-педагогічних дисциплін, проведений 17.06.2026 р., відповідає меті ОПП: підготовка компетентних, висококваліфікованих конкурентоспроможних, орієнтованих на демократичні цінності фахівців, які володіють комплексними знаннями в галузях української та англійської філології, педагогіки та методики середньої освіти, здатні розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми, пов'язані з навчанням української мови і літератури, англійської мови в закладах загальної середньої освіти, та мають сформовані професійно значущі якості особистості вчителя.

Складові дисциплін зорієнтовані на професійну підготовку вчителя, який повинен володіти теоретичними, практичними знаннями та навичками з

дисципліни, вміти формувати мовленнєві уміння та стратегії в різних видах мовленнєвої діяльності з методики навчання англійської мови.

Цілі комплексного кваліфікаційного екзамену з англійської мови, методики її навчання та психолого-педагогічних дисциплін зумовлюють його основні функції: контроль та оцінка рівня знань, отриманих студентом протягом навчання; застосувати теоретичні та практичні знання, які були здобуті в університеті з навчальної дисципліни; розвитку іншомовної компетентності, умінь та навичок з методики навчання англійської мови. Реалізація цих функцій припускає перевірку системи знань студентів, розуміння ними основних завдань означених дисциплін, що передбачає можливість їх практичного використання під час виконання завдань з дисципліни.

Під час проведення Комплексного кваліфікаційного екзамену з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін (письмово) відповідь студента оцінювалася за 100-бальною шкалою. Бали розподіляли так: за правильно виконані завдання з англійської мови, методики навчання студент/студентка міг набрати 50 балів; за правильно виконані завдання з психології – 25 балів; за правильно виконані завдання з педагогіки – 25 балів.

Для перевірки набутих фахових компетентностей випускників із означених дисциплін було розроблено 25 варіантів екзаменаційних білетів.

За допомогою генератора випадкових чисел студенти обрали білети.

№	ПІБ	Номер білета
1	Бундюк Яна Анатоліївна	21
2	Ведвідь Аліса Олександрівна	15
3	Захарченко Анна Валеріївна	16
4	Кучер Євген Іванович	12
5	Марченко Єлизавета Олексіївна	18
6	Махмудова Сабіна	17
7	Савченко Катерина Русланівна	5
8	Спіцина Анна Олександрівна	24
9	Ярмак Анна Юріївна	7
10	Яценко Софія Романівна	2

Екзаменаційний білет з **англійської мови, методики навчання** охоплював тест з англійської мови, тест з методики навчання англійської мови, завдання з методики навчання англійської мови.

Екзаменаційні білети затверджені на засіданні кафедри іноземних мов (протокол № 9 від 18 березня 2026 р.). Загальна сума балів на всі завдання екзаменаційного білету з англійської мови, методики її навчання в структурі комплексного екзамену – 50 балів, які розподілені таким чином: англійська мова – 25 балів, методика навчання англійської мови – 25 балів.

Наводимо зразок білета з англійської мови, методики її навчання.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології
Освітній рівень – бакалавр
Спеціальність – 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Форма навчання – денна, заочна

Комплексний кваліфікаційний екзамен
з англійської мови, методики її навчання та психолого-педагогічних дисциплін
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Тест з англійської мови.
2. Тест з методики навчання англійської мови.
3. Завдання з методики навчання англійської мови.

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов
(протокол № 9 від 18 березня 2026 р.)

Підписи

За результатами відповіді на тестові завдання та завдання з англійської мови та методики навчання англійської мови студенти отримали такі бали: Бундюк Яна – 36 б., Ведвідь Аліса – 44 б., Захарченко Анна – 45 б., Кучер Євген – 48 б., Марченко Єлизавета – 48 б., Махмудова Сабіна – 42 б., Савченко Катерина – 48 б., Спіцина Анна – 43 б., Ярмач Анна – 47 б., Яценко Софія – 42 б.

Пропозиції: Бажано завдання з методики навчання англійської мови наблизити до вимог навчання іноземної мови в НУШ. Також вбачається доцільним змінити форму проведення підсумкової атестації на усну задля більш якісного визначення рівня сформованості мовленнєвої компетентності з англійської мови.

Базовими складовими дисципліни «**Психологія**» є: загальна психологія, соціальна психологія, вікова психологія. Складові дисципліни зорієнтовані на професійну підготовку вчителя, який повинен володіти теоретичними основами психології для здійснення завдань педагогічної діяльності.

Цілі Комплексного кваліфікаційного екзамену з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін зумовлюють його основні функції: контроль та оцінка рівня знань, отриманих студентом протягом навчання; розвитку його психолого-педагогічної компетентності, умінь та навичок. Реалізація цих функцій припускає перевірку системи знань студентів, розуміння ними основних завдань означених дисциплін, що передбачає можливість їх практичного використання під час вирішення психолого-педагогічних проблем.

Викладач кафедри психології к. психол. н., доц. Пухно С.В. розробила програму з психології в структурі «Програми «Комплексного кваліфікаційного екзамену з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін». Виконання завдання з психології в

структурі екзамену для студентів денної форми навчання пропонується у формі відповідей за білетами, що містять 10 тестових завдань та одного питання, що передбачає розгорнуту письмову відповідь. У кожному білеті запропоновані 10 тестових питань і 4 варіанти відповідей, з яких студент обирає правильну, що оцінюється у 1 бал (у сумі – 10 балів) та одного питання, що передбачає розгорнуту письмову відповідь та окремо оцінюється у 15 балів. Загальна сума балів на всі завдання екзаменаційного білету з психології в структурі екзамену – 25 балів. Екзаменаційні завдання затверджено на засіданні кафедри психології Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (протокол № 8 від 27.02.2026 р.).

Зразок білета з психології.

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Комплексний кваліфікаційний екзамен з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін
спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Психологія

Прізвище, ім'я, по-батькові

Курс IV

Завдання: позначте правильний варіант відповіді у тестах та дайте розгорнуту відповідь на 11 питань.

Загальна кількість балів: _____

Білет № 1

1. **Що вивчає загальна психологія?**
 - A. Психічний розвиток особистості в процесі життя.
 - B. Психічні явища в процесі взаємодії людей в групі.
 - C. Сутність і закономірності виникнення, функціонування і розвитку психіки.
 - D. Психічні особливості діяльності людини в різних сферах суспільного життя.
2. **Що таке інстинкт?**
 - A. Будь-яка неусвідомлена поведінка людини.
 - B. Форма генетично обумовленої поведінки.
 - C. Умовно-рефлекторне реагування.
 - D. Компонент свідомості, що не залежить від особливостей життя та виховання.
3. **Чим характеризується поняття «здібності»?**
 - A. Здобуті у процесі навчання і виховання властивості людини.
 - B. Індивідуально-психологічні особливості, що проявляються в діяльності і є умовою її успішного виконання.
 - C. Природжені анатомо-фізіологічні особливості, що впливають на ефективність навчання чи виконання діяльності

- D. Психічні процеси, як складові емоційно-вольової сфери, що проявляються в діяльності.
4. **Що таке мотив?**
- A. Той об'єкт, якого прагне досягти людина.
 - B. Те, що збуджує людину до діяльності та надає її діяльності сенс.
 - C. Стан залежності людини від певних умов життя.
 - D. Наміри та цілі людини.
5. **Яка стратегія поведінки у конфлікті спрямована на обов'язкове досягнення власних інтересів при ігноруванні позиції інших?**
- A. Уникання.
 - B. Суперництво.
 - C. Пристосування.
 - D. Компроміс.
6. **Який стиль керівництва характеризується відсутністю вказівок від лідера, робота складається з дій окремих членів групи, що, з часом, призводить до появи нового лідера або розпаду групи?**
- A. Демократичний.
 - B. Авторитарний.
 - C. Потурання.
 - D. Ліберальний.
7. **Чим характеризується провідний вид діяльності людини на певному етапі її онтогенезу?**
- A. Це – вид діяльності, що полягає у відтворенні дій інших, а також – суспільних відношень, що спрямована на пізнання оточуючого світу.
 - B. Вид діяльності, в процесі якого створюються матеріальні блага людства.
 - C. Процес набуття і закріплення знань.
 - D. Вид діяльності, в якому формуються якісні зміни особистості певного вікового періоду.
8. **Який вид мислення є характерним для дитини дошкільного віку?**
- A. Наочно-дійове.
 - B. Наочно-образне.
 - C. Абстрактне.
 - D. Гіпотико-дедуктивне.
9. **Фізіологічною основою якого типу темпераменту є слабкий тип ВНД (за І. П. Павловим) ?**
- A. Флегматик.
 - B. Холерик.
 - C. Меланхолік.
 - D. Сангвінік.
10. **Учні якого типу темпераменту активні тривалий час, дуже швидко виконують завдання, мають високі показники швидкості переключення уваги, проте, - припускають багато помилок?**
- A. Флегматик.
 - B. Холерик.
 - C. Меланхолік.
 - D. Сангвінік.
11. **Значення психологічних знань в професійній діяльності вчителя. Методи дослідження в сучасній психології.**

Затверджено на засіданні кафедри психології
 Протокол № 8 від 27.02.2026 р.

Екзаменатор
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології

С.В. Пушно

Оцінка результатів «Комплексного кваліфікаційного екзамену з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін» здійснюється за системою контролю знань, прийнятою в університеті (національною шкалою), що відображається у відповідних відомостях і протоколах роботи державної екзаменаційної комісії.

За результатами відповіді на тестові завдання та розгорнутої відповіді екзаменаційних білетів із психологічної складової студенти отримали такі бали: Бундюк Яна – 22 б., Ведвідь Аліса – 19 б., Захарченко Анна – 21 б., Кучер Євген – 18 б., Марченко Єлизавета – 25 б., Махмудова Сабіна – 10 б., Савченко Катерина – 21 б., Спіцина Анна – 20 б., Ярмач Анна – 19 б., Яценко Софія – 22 б.

Пропозиції: Під час підготовки до складання екзамену, студентам потрібно більше звертати увагу на можливості застосування психологічних знань під час виконання завдань педагогічної діяльності і демонструвати це на конкретних прикладах вирішення професійних завдань, аналізувати дослідження щодо сучасних психолого-педагогічних проблем і шляхів їх розв'язання. Вказане потребує активізації самостійної навчально-дослідницької роботи студентів під час вивчення дисципліни «Психологія» з метою формування спеціальних (предметних) компетентностей майбутнього фахівця.

Питання з **педагогіки** передбачали виявлення рівня професійної підготовки з загальної педагогіки, дидактики, теорії виховання, школознавства. Для складання екзамену з педагогіки було затверджено теоретичні питання на засіданні кафедри педагогіки (протокол 11 від 30.03.2026 р.). Усі питання комплексного екзамену складено відповідно до європейської кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу та до Програми кваліфікаційного екзамену педагогіки на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що розроблена викладачами кафедри педагогіки СумДПУ імені А. С. Макаренка. Програма мала на меті визначити рівень інтеграції теоретичних знань студентів у різних педагогічних галузях. Зміст тем, викладених у програмі в межах розділів, інтегрує знання з усіх навчальних дисциплін циклу професійної підготовки.

Було розроблено 25 варіантів тестів (із них 10 відкритих тестових питань та одне теоретичне питання, яке потребує розгорнутої відповіді). Кожне тестове питання містить декілька відповідей, студент мав визначити правильну.

Приклад екзаменаційного білету з педагогіки.

Комплексний кваліфікаційний екзамen з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін
ОР «Бакалавр» Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Педагогіка

Прізвище, ім'я, по-батькові

Білет № 1.

I. Тестові завдання. Оберіть правильну відповідь.

1. Як називається Нова українська школа в контексті нового Закону України «Про освіту»?

- а) школа майбутнього
- б) школа розвитку та перспектив
- в) школа особистісно-зорієнтованого навчання
- г) школа компетентностей ХХІ століття
- д) школа радості

2. Яка мета екологічного виховання:

- а) формування екологічної культури особистості;
- б) формування відповідального ставлення до природи;
- в) сформована екологічна вихованість.

3. Інформація, збори, конференція, зустрічі, усні журнали, радіогазети належать до:

- а) методів виховання;
- б) форм виховання;
- в) прийомів виховання;
- г) моделей виховання.

4. Яка з названих груп методів виховання є допоміжною:

- а) методи впливу на свідомість та підсвідомість особистості;
- б) методи організації діяльності та формування суспільної поведінки;
- в) методи стимулювання діяльності та поведінки;
- г) методи самовиховання.

5. Який тип урок має таку структуру: повідомлення теми, мети, завдань уроку; перевірка домашнього завдання; ознайомлення з правилами і способами дій при застосуванні знань та результатів практичної роботи:

- а) урок застосування знань, умінь і навичок;
- б) комбінований урок;
- в) урок засвоєння знань.

6. Які функції оцінювання знань учнів?

- а) розвивальна;
- б) навчальна;
- в) діагностична;
- г) освітня;
- д) стимулююча;
- е) виховна.

7. А. С. Макаренко отримав педагогічну освіту в:

- а) Полтавському учительському інституті;
- б) Києво-братському колегіумі;
- в) Ярославському юридичному ліцеї.

8. Оберіть правильну відповідь:

- а) Педагогіка – наука про методи і прийоми виховання;
- б) Педагогіка – наука про навчання та виховання дітей і дорослих;
- в) Педагогіка – наука, що вивчає процеси виховання, навчання і розвитку особистості.

9. Метод вправ найбільш пов'язаний з методом:

- а) бесіди;
- б) привчання;
- в) заохочення;
- г) покарання.

10. Визначення теоретичного ядра навчальної теми, чіткий план викладу, висновок до кожного питання та в кінці, великий обсяг матеріалу характерні для:

- а) уроку-диспуту;
- б) уроку-подорожі;
- в) уроку-лекції;
- г) уроку-консультації.

II. Дайте відповідь на теоретичне питання.

Педагогіка як наука. Предмет та категоріальний апарат. Актуальні завдання і функції педагогічної науки.

Дата

Підпис

При відповідях на запитання з педагогіки здобувачі освіти продемонстрували високий рівень розуміння особливостей впровадження в освітній процес сучасної української школи компетентнісного підходу, практичної реалізації класифікації уроків за дидактичною метою, методів розвитку критичного мислення, форм розвитку емоційного інтелекту учнів основної школи. Також наявний достатній рівень розуміння сутності законодавчих та нормативних документів про освіту, шляхи впровадження в освітній процес сучасної української школи нормативно-правових засад, що впливають на розвиток учнів ЗЗСО.

За результатами відповіді на тестові завдання та розгорнутої відповіді екзаменаційних білетів із педагогічної складової студенти отримали такі бали: Бундюк Яна – 23 б., Ведвідь Аліса – 21 б., Захарченко Анна – 22 б., Кучер Євген – 22 б., Марченко Єлизавета – 24 б., Махмудова Сабіна – 20 б., Савченко Катерина – 21 б., Спіцина Анна – 20 б., Ярмач Анна – 21 б., Яценко Софія – 23 б.

Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти денної форми навчання на ККЕ з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін

№ п/п	ППП студента	Кількість набраних балів з англійської мови, методики навчання	Кількість набраних балів з психології	Кількість набраних балів з педагогіки	Загальна кількість балів
1.	Бундюк Яна Анатоліївна	36	22	23	81
2.	Ведвідь Аліса Олександрівна	44	19	21	84
3.	Захарченко Анна Валеріївна	45	21	22	88
4	Кучер Євген Іванович	48	18	22	88
5	Марченко Єлизавета Олексіївна	48	25	24	97
6	Махмудова Сабіна	42	10	20	72
7	Савченко Катерина Русланівна	48	21	21	90

8	Спіцина Анна Олександрівна	43	20	20	83
9	Ярмак Анна Юрївна	47	19	21	87
10	Яценко Софія Романівна	42	22	23	87

Успішність складає 100%. Якість навчання – 90%.

Іспит відбувся у визначений час і тривав три години.

Узагальнені результати ККЕ з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін

№ з/п	Показники	Числові значення	Примітка
1.	Загальна кількість випускників, осіб; з них допущено до підсумкової атестації осіб, %	10 (100 %)	
2.	Кількість та частка (%) випускників, які: а) захистили кваліфікаційну роботу з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно» б) склали кваліфікаційний екзамен із оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно»	2 (20 %) 7 (70 %) 1 (10 %) -	
3.	Середній бал підсумкової атестації	Середній бал підсумкової атестації – 4,1, за національною шкалою (86 балів, за шкалою ЄКТС – В).	
4.	Кількість та частка (%) випускників, яких рекомендовано до аспірантури	-	

5.	Кількість та частка (%) кваліфікаційних робіт: - з використанням ІТ; - рекомендованих екзаменаційною комісією до впровадження; - захищених на підприємствах та в НДІ	-	
6.	Кількість кваліфікаційних робіт, які захищені іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою)	-	

3. Якість підготовки здобувачів вищої освіти

До складання екзаменів були допущені випускники, які виконали навчальний план, пройшли обов'язкову педагогічну практику з фахових дисциплін та не мають академічної заборгованості. Іспити дозволили діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти і рівень їхніх компетентностей із української мови, української літератури та методики їх навчання, з англійської мови, методики навчання англійської мови, психології та педагогіки.

Студенти склали іспити і виявили в цілому достатній рівень фахових знань та методичних навичок. Є підстави констатувати, що студенти-випускники на задовільному рівні володіють навичками науково-педагогічної діяльності.

4. Висновки та рекомендації

Оцінка результатів складання іспитів студентами денної форми навчання здійснювалася за системою контролю знань, чинною в університеті (національною шкалою), що відображається у протоколах роботи екзаменаційної комісії.

Підсумкова атестація випускників факультету іноземної та слов'янської філології денної форми навчання відбулася в зазначений термін без ускладнень із технічного чи організаційного боку. Вчасно була оформлена відповідна документація, внесені необхідні записи в залікові книжки студентів. Робота ЕК відзначалася злагодженістю дій і погодженістю в оцінюванні письмових робіт. На основі огляду роботи кафедр української мови і літератури, педагогіки, психології, іноземної мови екзаменаційна комісія констатує, що рівень фахової підготовки випускних кафедр, можливості навчальної та виховної бази університету є такими, які здатні забезпечити якісну підготовку студентів профільної спеціальності із присвоєнням випускникам кваліфікації *Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури. Вчитель англійської мови. ЕК*

ухвалила Марченко Єлизаветі видати диплом з відзнакою, всім іншим студентам видати диплом звичайного зразка.

Пропозиції і побажання

1. Ввести в навчальне навантаження кафедр української мови і літератури, іноземної мови, педагогіки, психології передекзаменаційні консультації з метою ефективної підготовки здобувачів до підсумкової атестації.

2. ПБС активізувати залучення до освітніх компонентів ОПП (а також до завдань ККЕ) новітньої науково-дослідної продукції з питань освіти в умовах війни.

3. При укладанні програм та переліку питань до випускних екзаменів зосередити більше уваги на конкретній практичній спрямованості завдань, які б надавали можливість виявити не лише рівень теоретичних знань випускників, але і рівень їх практичної підготовки та вміння використовувати здобуті знання у процесі педагогічної діяльності.

4. На підсумковій атестації здобувачів активно залучати завдання з акцентом на НУШ, що сприятиме формуванню загальних та фахових компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури, англійської мови, ефективній підготовці здобувачів, здатних вирішувати складні професійні завдання, пов'язані з реформуванням освіти.

5. ПБС університету, деканату, студентському самоврядуванню продовжувати інформувати студентів про персональну відповідальність здобувачів у разі недотримання академічної доброчесності.

6. Для покращення якості результатів державної атестації з української мови та методики навчання української мови, української літератури та методики навчання української літератури розвивати у студентів уміння інтегрувати знання з основних теоретичних курсів української мови в єдиний комплекс, систематично працювати над удосконаленням навичок виконання синтаксичних розборів; формувати уміння осмислювати творчість окремих письменників у широкому контексті літературного процесу, використовувати знання із суміжних дисциплін (історія, філософія, мистецтвознавство тощо).

7. Бажаємо завдання з методики навчання англійської мови наблизити до вимог навчання іноземної мови в НУШ. Також вбачається доцільним змінити форму проведення підсумкової атестації на усну задля більш якісного визначення рівня сформованості мовленнєвої компетентності з англійської мови.

8. Під час підготовки до складання екзамену студентам потрібно звертати більше уваги на питання психології особистості, актуальні проблеми вікової психології і соціальної психології груп, аналізувати дослідження щодо сучасних психолого-педагогічних проблем, шляхи їх розв'язання. Вказане потребує активізації самостійної роботи студентів під час вивчення дисципліни «Психологія» з метою формування спеціальних (предметних) компетентностей майбутнього фахівця.

9. У програму екзамену з педагогіки включити питання, що охоплюють: реалізацію педагогіки партнерства; формувальне оцінювання і рефлексивні методики; інклюзивну та соціально емоційну компетентність учителя; цифрову педагогіку та сучасні освітні технології (STEM, blended learning); практичне використання методик інтегрованого навчання.

Звіт погоджено на заключному засіданні ЕК.

Голова ЕК

доц. Ольга РУДЬ

Ознайомлені:

Декан факультету іноземної
та слов'янської філології

доц. Лариса КЛОЧКО

Завідувач кафедри
української мови і літератури

доц. Вікторія ГЕРМАН

Додаток до звіту голови екзаменаційної комісії

1. Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
2. 014 Середня освіта (Українська мова і література)
3. Форма навчання – денна
4. Термін роботи екзаменаційної комісії – 11.06.2026 р.; 17.06.2026 р.
5. Контингент студентів-випускників – 10.
6. Кількість студентів-випускників, допущених до складання екзаменів – 10.
7. Кількість студентів, не допущених до державної атестації – 0.
8. Кількість студентів, які одержали на екзамені незадовільну оцінку – 0.
9. Кількість студентів, які одержали диплом бакалавра державного зразка – 9.
10. Кількість студентів, які одержали диплом бакалавра з відзнакою – 1.

№	Назва дисципліни	Із числа допущених до підсумкової атестації			Одержані оцінки при підсумковій атестації								Загальні результати атестації	
		З'явилося	Не з'явилося		Відмінно		Добре		Задовільно		Незадовільно		Загальна успішність, %	Якість, %
			Осіб	Осіб	%	Осіб	%	Осіб	%	Осіб	%	Осіб		
1	ККЕ з укр. мови, укр. літератури, методики їх навчання	10	-	-	3	30	5	50	2	20	-	-	100	80
2	ККЕ з англ. мови, методики навчання та психолого-пед. дисциплін	10	-	-	2	20	7	70	1	10	-	-	100	90

Середній бал підсумкової атестації – 4,1, за національною шкалою (82 бал, за шкалою ЄКТС – В).

Голова ЕК

доц. Ольга РУДЬ